

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

10. Quàm præsta[n]s exemplar & ad qua[m] imitationem sit nobis
propositum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

cumque superfluous fuerit liquorem corrumpentis, cetera bona omnia, si non perdit, certe vehementer inficit, iustaque perfectionis maturitate arcet: ac propterea rarus est perfectus, quia rarus planè est, qui iudicij amorisque alicuius vitiosum aliquid, latente in sinu non recondat. Hic scientiæ, ille opinionis, alius commodorum, existimationis alius, cognationis, valetudinis, negotij, otij, personarum, rerum, locorum, vel denique sui ipsius, prouisor, osor, amator nimius fuerit: & quàm multi in homine, furtim irreperentes in latent affectus? Illumina ergo Domine oculos meos, ne soli oculi tui Domine, sed & mei imperfectum meum videant: manus tua auxilietur mihi, & brachium tuum confortet me, ut dirigas in conspectu tuo viam meam, & in illuminatione vultus tui dispellantur tenebræ meæ.

Hac diuina iuuante gratia, in tertiam eorum classem transcribemur qui omnem omnino insincera affectum exuunt, nec tantum rerum aliarum, sed sui quoque ipsius amore, ad sanctissimam diuinæ voluntatis normam composito, nihil nisi è diuinis placitis, aut volunt, aut nolunt, & quocumque diuini spiritus eos aura cõpulerit, eò toti feruntur: non labori parcunt, nõ formidant aduersa, nullius rei retardantur in cursu, quin quod melius & perfectius iudicant, id etiam pro virili perficere conentur, nulla cuiusquam alterius quàm diuini honoris, & maioris sanctimonie ratione habita. Horum ubi maius momentum, aliquam in partem potius incumbere viderint, eò protinus omnes animi corporisque vires magna cum alacritate conferunt. In hac omnino classe illum censeri oportet, qui ex his quæ dicturi sumus, vtilitatem aliquam capere velit, ut non sola quadam cognitione otiosa se oblectet, sed forti & ad perfectionem flagranti animo, quodcumque præstantius esse iudicauerit, id omnino efficere conetur, omnesque reluctantis & aduersantis naturæ declinationes euincat.

CAPVT X.

Quàm præstans exemplar, & ad quam imitationem sit nobis propositum.

SI quando in rebus ijs quæ natura constant, aliqua illarum nobis est ad imitandum proposita, ut si quis orator Ciceronem, Imperator Cæsarem, Eremiticolum S. Antonium, Religiosum S. Dominicum, Franciscum, Ignatium exprimere moribus tentat: duæ sunt eiusce rei partes obseruandæ, vna quæ sit illi intima & propria est, ut neque sine illa esse, & nusquam aliò traduci queat, ideoque non ea sit quæ imitatione quærat; cuiusmodi est in ijs quos proximè nominavi, quod homines, quod ea corporis & animi conditione, eiusmodi in republica, eo in sæculo nati essent, atque hæc nemo est qui ad se traducere conetur. Alia ergo

ergo quæpiam rei conditio seu pars est, quæ non ad eò intima & propria, non etiam forinsecus, aut causarum externarum efficientia, aut diuinæ sapientiæ prouidentia, ita peculiariter insita est, vt ad eam nec industria, nec humanus vllus conatus adhibendus fuerit: sed est quasi aduentitium, aut additium quiddam, quod in alios transmitti & trajeci, pulcreque possit exprimi, atque adhibita obseruatione comparari, vt mores, vt virtutes, & quidam in agendo & viuendo modus, ad alicuius normam imitando effectus. etenim vt nemo pictor, carniū, ossium, neruorum, & corporis naturam exhibet, sed figuram, colorem, situm, pulcritudinem, vel deformitatem, idque solum quod se foras in oculos eūibrat, colorum similitudine referre contendit, neque est qui iure possit abs eo plura postulare, cum arti pictoriæ nullus alius sit propositus finis: ita imitationi nostræ, qua cuiusdam alterius virtutem æmulamur, nihil, quò contendamus, obijcere nos conuenit, præter eam quæ foras erumpit, animi quasi figuram, colorem, modum, pulcritudinem, ac eiusmodi venustatem, vt eam, si non vsque ad eò perfecte comparare, at aliquoulsque consequi & quodammodo repræsentare possimus. Sed est nobis hoc ipsum distinctius in exemplari nostro videndum.

Est profectò quod hominum animos in amorem & summam diuinæ bonitatis admirationem merito rapiat; si pro rei dignitate perpendant, æternum illud, summeque beatum, & nullius indigum Deum, sua solius clementissima voluntate decreuisse, vt hominibus, beatæ perfectæque vitæ capessendæ, idem statueretur exemplar, qui & Deus & Saluator esset. Multum nobis datum esse crederemus, si quempiam, præclaris in omnem partem dotibus, hominem nobis excitasset & instruxisset Deus; forsan & pluris faceremus, si nobilissimum aliquem Angelum, grata quadam specie ad spectabilem, expetendarum fugiendarumque rerum doctorem magistrumque misisset: quantum igitur illud est, ò anima mea, quòd ille vitæ morumque tuorum, tibi magister, doctor, speculum, exemplar fieri voluit, qui Dei sapientia, Deus est & homo! quid enim? si magna, si perfecta valde, si sublimia, & supra tuum captum præcipit; Deus est, homo est: Deus est, qui opitulari queat; homo est, qui benignius tibi consulat, qui tenebris lumen præferat, qui infirmitati sufficiat vires; sequere præeuntem, & sequentem non deseret. Verumtamen sic eum contemplare, vt à memoria, nec Dei venerationem, nec hominis imitationem, res vlla, vllumue tempus amoueat.

Vehementer enim à tua, heu nimium sæpè nota superbia, mihi timeo, humiliorum imitationem auerfaberis, ad magnifica & speciosa conuerteris. Audi tamen & obserua quid tuus præcipit Dominus, vbi se, quibusque in rebus imitandum docet: Discite, inquit, à me quia mitis sum & humilis corde: Qui sequitur me abneget semetipsum, & tollat crucem suam & sequatur me: Qui non tollit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus: Exemplum dedi vobis, vt

R 2

quem-

quemadmodum ego feci ita & vos faciatis. Domine, multa & magna fecisti, inò verò per te omnia facta sunt. & sine te factum est nihil, quod factum est: spiritu oris tui cæli firmati sunt, & omnis ornatus eorum; ergòne quæ fecisti facienda nobis sunt? ergòne nobis & cælum novum & terra nova condenda est, & imitatione tui ægri sanandi, mortui suscitandi, gubernandus est mundus? ablit: nam & accepimus, discipulorum aliquando à te correctam esse lætitiã, qua etiam demones sibi obtemperasse gaudebant, & scimus à te olim in æternum repellendos esse non paucos, qui se in nomine tuo demonia eiecisse, prophetasse, virtutes multas fecisse iactabant. sed tunc sanè exemplum factus es nobis, quando discipulorum, Magister & Dominus, lauisti pedes, quando ministrare, & non ministrari venisti, quando nostram tua inopiã dirasti paupertatem, tuo nostram & æternam infamiã dedecore honestasti, mortem que nullo fine duraturam, à nostris animis, tua corporis morte repulisti; pro nobis, ò penè incredibilem caritatis affectum, hostia, peccatum, maledictum, damnatio factus es, vt à Dei iustissima ira, à peccato, maledicto, damnatione liberati, in gratiam cum offenso numine redire possemus. Ita, te volente, speculator ille tuæ gloriæ Apoitulus, non à tua tamen gloria, sed ab humilitate desumendum docuit exemplum. Si bene facientes, inquit, patienter sustinetis, hæc est gratia apud Deum. In hoc enim vocati estis: quia & Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, vt sequamini vestigia eius. qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius: qui cum malediceretur, non maledicebat: cum pateretur, non comminabatur: tradebat autem iudicanti se iniuste: qui peccata nostra pertulit in corpore suo super lignum, vt peccatis mortui, iustitiæ viuamus. Intelligine anima mea, quæ tibi sint vestigia; quod exemplum sequendum? patientis, ferentis, iniuste traditi, non comminantis, non se vquam, cum iustissime & facillime posset, defendentis aut vlciscentis. Et quàm prouidè, S. Petre, loqueris dum ais, Passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum; numquid nõ dicere pariter potuisses, Nobis relinquens exemplum? ac homines à patiento nimis alienos fortassis prospiciens, timuisti ne qui facile pro se Christum passum falluti erant, exemplum tamen patiendi solis Apostolis, & viris Apostolicis relictum dicerent: quare dicere maluisti, *Vobis*, hoc est, non nobis tantum, sed planè diserte que & vobis, & omnibus pro quibus passus est, vt quicumque ab illius promeritis alieni esse nolant, ab eius imitanda humilitate se alienos minime præbeant. In hoc, inquis, vocati estis. omnibusne, ò sancte Apostole, omnibus Christiani tui gregis ouibus hæc loqueris? quid ergo Religiosis, quid Societatem Iesu professis? Ecce, in hoc cigitur vocati sumus, vocationem diuinam ne irritam faciamus, fratres, quem cepimus sequi crucifixum, in cruce quæramus & sequamur: quid fatigamur alibi quærentes? non in plateis Babylonis, non in auro & ostro, non in pompis & gloria, non in laudibus & honore, sed in doloribus, ignominia, opprobrio crucis est Christus; ibi est locus eius, ibi cum certo comperies, affixus clavis non effugiet, tenebis, adhæresces, amplexaberis.

Quàm

1. Pet. 2.

Quam fortiter hoc ille præstiterat, qui propter Christum stultus, infirmus, ignobilis, non nisi in Domino, in infirmitatibus, in vinculis, in periculis, in cruce Domini gloriatur. *maledicimur, inquit, & benedicimus: persecutionem patimur, & sustinemus: blasphemamur, & obsecramus: tamquam purgamenta huius mundi facti sumus, omnium peripsema usque adhuc.* Hinc addere non veretur: *Rogo ergo vos, imitatores mei estote, sicut & ego Christi.* Quod cum legis, anime mi, quid legis nisi quod tuus tibi comendauit Ignatius? Voluit ille S. Apostolus stultus, infirmus, ignobilis haberi pro Christo, & hæc summa illi sapientia, fortitudo, nobilitas: maledicta, persecutiones, blasphemias, conficta in se crimina patientissime & cum gaudio pertulit; pertulit derisum, neglectum, & contemtionem sui tantam, ut instar quiliquiarum, facis & retrimenti, ne quidem hominis nomine eum ceteri compellere dignarentur: eius instar qui de se dicit, *Omnes videntes me deriserunt me: locuti sunt labijs, & mouerunt caput. Ego autem sum vermis & non homo: opprobrium hominum, & abiectionis plebis.* Et nonne ipsissima hæc est conformatio, quam Beatus Pater exigit postulans, ut admittas, concupiscas, ames, & ardentem exoptes, contumelias, falsa in te testimonia, iniurias pati, stultus haberi & existimari, atque Christi Domini vestibus ob eius amorem indui? quod à te postulans, quam egregie tibi consulit, dum te ad sanctorum Apostolorum, ad Domini Dei tui, in terris olim peregrinantis imitationem vocat?

1. Cor. 4.

Psal. 21.
ex persona
Christi

CAPVT XI.

Que maximè sint que in exemplari proposito nobis exprimenda spectemus.

ET, quando te meæ memoriæ ingessisti, Beate Pater, enixè peto ut huius exemplaris formam imitandam distinctius exponas. Loquere, amantissime Pater, & aure sedula, quidquid dixeris excipiam, & re ipsa diligentius obseruare contendam: quidni enim ut præsentem audiam, quem beneuolentia præsentem scio? Sed ecce intimæ mentis meæ cogitationem excitari sentio, mihi que in me ipso loquentem:

Audi, fili mi, disciplinam Patris tui, & consilium meum ne despexeris, & abundabit iustitia tua, & multitudo pacis, quasi circumambiente fluuio, circumdaberis: ridebis in nouissimis, & in die ultionis consolationem recipies, coronam pro cinere, oleum gaudij pro luctu, pallium laudis pro spiritu mæroris: paululū quidem, dum pertranseunt dies isti pauci & mali, dolebis; at mox aderit sponsus, & gaudebis, & afflues, & dilatabitur cortuum, & gaudium tuum à te nemo tollet, quia gaudij fons & principium, Deus tuus, à te non recedet in æternum. Sed interim, ad præmia non nisi per labores perueniri potest, & nisi Domino si-